

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา
ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา
ด้านการเมือง การปกครอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดย นางสาวสาวิตรี ม่วงพรวน
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำนำ

ชุดกิจกรรม เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ จัดทำขึ้นจากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียน การสอนประวัติศาสตร์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ฝึกการเรียนรู้ร่วมกัน แก้ปัญหาร่วมกัน และรู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี โดยเน้นที่กระบวนการในการ แสวงหาความรู้ของนักเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม และให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรม เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง ชุดนี้ จะ ช่วยให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	1
คำแนะนำสำหรับครู.....	2
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	3
ไปคำสั่ง.....	4
แบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	5
ใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง	6
ใบกิจกรรมที่ 1	10
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1	12
ใบกิจกรรมที่ 2	14
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2	16
ใบกิจกรรมที่ 3	18
เฉลยใบกิจกรรมที่ 3	19
แบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	20
เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	21

คำชี้แจงของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดระยะเวลาในการใช้ เป็นเวลา 3 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดและส่วนประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. สารการเรียนรู้

พัฒนาการอยุธยาด้านการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

- 1) การปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น
- 2) การปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง
- 3) การปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

- 1) อธิบายรูปแบบการปกครองของอาณาจักรอยุธยา
- 2) จำแนกการปกครองอยุธยาสมัยตอนต้น กลาง และปลายได้

2.2 ด้านทักษะสังคม

- 1) นักเรียนมีทักษะในการทำงาน และทักษะในการร่วมปฏิบัติงานกลุ่ม
- 2) นักเรียนมีทักษะในการนำเสนอผลงาน

2.3 ด้านเจตคติ

นักเรียนเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง ประกอบด้วย

3.1 ใบคำสั่ง

3.2 แบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 ใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง

3.4 ใบกิจกรรมที่ 1

3.5 เฉลยใบกิจกรรมที่ 1

3.6 ใบกิจกรรมที่ 2

3.7 เฉลยใบกิจกรรมที่ 2

3.8 ใบกิจกรรมที่ 3

3.9 เฉลยใบกิจกรรมที่ 3

3.10 แบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3.11 เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

คำแนะนำสำหรับครู

จุดประสงค์สำคัญประการหนึ่งของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น บทบาทของครูในการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้จึงควรเปลี่ยนจาก “ผู้สอน” โดยตรงมาเป็น “ผู้ดูแลและช่วยเหลือนักเรียน” แทน บทบาทครูผู้สอน มีดังนี้

1. เตรียมเอกสารสำหรับนักเรียนในการจัดกิจกรรมดังนี้
 - 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน
 - 1.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมเท่ากับจำนวนนักเรียน
 - 1.3 ใบกิจกรรมที่ 1 - 3 เตรียมเท่ากับจำนวนของนักเรียน เพื่อแจกให้นักเรียนทำ (เพราะไม่อนุญาตให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบกิจกรรมในเล่มชุดกิจกรรมการเรียนรู้)
 - 1.4 แบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมเท่ากับจำนวนของนักเรียน
2. แจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมกับใบกิจกรรมที่ 1 - 3 และแบบทดสอบก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนทุกคน พร้อมทั้งชี้แจงวิธีเรียนโดยใช้กิจกรรมที่ถูกต้อง เช่น ต้องศึกษาด้วยตนเอง และปฏิบัติตามขั้นตอนหรือคำชี้แจงที่ระบุไว้ในบทเรียนแต่ละตอนอย่างเคร่งครัด
3. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจบทเรียน ศึกษาซ้ำอีกจนกว่าจะเข้าใจ
4. ครูคอยช่วยเหลือและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาหรือข้อสงสัยในบทเรียนได้ตลอดเวลา เพื่อสร้างความมั่นใจและความเข้าใจในบทเรียนให้แก่นักเรียนได้ดียิ่งขึ้น
5. หลังจากนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เล่มนี้จบลงทุกคน ครูอาจช่วยสรุปซักถาม หรือทบทวนอีกครั้งหนึ่งตามความจำเป็น เพื่อช่วยเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

ก่อนการศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการ อาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้นักเรียนทำความเข้าใจในวิธีการศึกษาด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำที่แจ้งไว้อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. **ไม่ควร**ขีด/เขียน ข้อความหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ลงในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. นักเรียนต้องชือสัตย์ต่อตนเอง **ห้าม**เปิดดูคำตอบก่อน
3. ให้ทำแบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ จากนั้นจึงตรวจดูคำตอบจากเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน พร้อมทั้งบันทึกคะแนนที่ได้
4. ให้ศึกษาเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ใบความรู้ เรียงตามลำดับไปที่ละหน้า **ไม่ควร**ศึกษาข้ามหน้า เนื่องจากได้มีการกำหนดบทเรียนไว้เรียงตามลำดับเนื้อหาและความยากง่ายไว้
5. เมื่อศึกษาจบในแต่ละใบความรู้ ให้นักเรียนทำงานตามคำสั่งของใบกิจกรรมนั้นๆ
6. นักเรียนสามารถตรวจคำตอบของใบกิจกรรมในหน้าถัดไป หากคำตอบของนักเรียนไม่ตรงกับเฉลย ให้นักเรียนกลับไปศึกษาเนื้อหาในของใบความรู้เดิมอีกครั้ง จนเข้าใจเนื้อหาและคำตอบได้ถูกต้อง โดยไม่ต้องแก้ไขคำตอบเดิม ศึกษาเช่นนี้ไปจนครบทุกหน้าและตอบคำถามทุกคำถาม
7. ทำแบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ตรวจคำตอบจากเฉลย พร้อมทั้งบันทึกคะแนนที่ได้
8. ตรวจสอบความก้าวหน้า พร้อมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะที่แจ้งให้ทราบ
9. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้และใบกิจกรรมทุกชิ้นส่งครูหลังเสร็จการศึกษาโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง

ใบคำสั่ง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง

คำสั่ง อ่านใบคำสั่งให้เข้าใจ แล้วปฏิบัติให้ครบทุกขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. แบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คน ศึกษาคำชี้แจงของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 2 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง และคำแนะนำสำหรับนักเรียน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับ ใบกิจกรรมที่ 1 และ 3 และแบบทดสอบก่อน-หลัง ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กับครูหรือกล่องเอกสารที่ครูจัดเตรียมให้
3. ทำทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ โดยทำแบบทดสอบลงในแบบทดสอบที่ครูแจกให้ ซึ่งมีเหมือนกันกับในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
5. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง
6. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมที่ระบุไว้ในใบกิจกรรมที่ 1-3 เพื่อสามารถช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ในส่วนเนื้อหา
7. ขณะปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนสามารถปรึกษากันในกลุ่มและสามารถขอคำแนะนำจากครูได้
8. ตอบคำถามในใบกิจกรรมที่ 1 และ 3 และนักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้จากเฉลยใบกิจกรรม
9. ทำแบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ โดยทำแบบทดสอบลงในแบบทดสอบที่ครูแจกให้ ซึ่งมีเหมือนกันกับในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
10. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยพร้อมทั้งบันทึกคะแนนที่ได้
11. ตรวจสอบความก้าวหน้า พร้อมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะที่แจ้งให้ทราบ

ใบความรู้

เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง

พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง

อาณาจักรอยุธยา มีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากขอม พระมหากษัตริย์ทรงมีฐานะเป็นสมมุติเทพ (เทวราชา) ทรงมีพระราชอำนาจสูงสุด ทรงเป็นเจ้าชีวิต แต่ในขณะเดียวกันก็ทรงยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการปกครองประเทศ ด้วยกษัตริย์อยุธยาจึงเป็นทั้งเทวราชา และธรรมราชา สร้างความสงบสุขให้แก่บ้านเมืองในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก

การเมืองการปกครองของอาณาจักรอยุธยา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. สมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893-1991)

ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 จนถึงรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 เป็นช่วงที่อาณาจักรอยุธยาได้เริ่มวางรากฐานการเมืองการปกครองให้มั่นคง โดยรูปแบบการปกครองได้รับอิทธิพลจากเขมรและสุโขทัย และการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้นมีรูปแบบในการปกครองดังนี้

1.1 การปกครองส่วนกลาง พระเจ้าอยู่หัวทรงจัดรูปแบบการปกครองในเขตราชธานีแบบ จตุสดมภ์ ทรงแบ่งงานราชการออกเป็น 4 หน่วย และมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ แก่ขุนนางข้าราชการทั้ง 4 ฝ่าย คือ กรมเวียง กรมวัง กรมคลัง กรมนา

1.2 การปกครองส่วนภูมิภาค เป็นการปกครองหัวเมืองที่อยู่นอกเขตราชธานี แบ่งออกเป็น 4 ชั้น ได้แก่ เมืองหน้าด่าน หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก เมืองประเทศราช

รูปแบบการปกครองเป็นอย่างไรนั้น
เด็ก ๆ สามารถศึกษารายละเอียดได้
จากแผนภูมิข้างล่างนี้ครับ

1. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893-1991)

2. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991-2231)

สมัยนี้อยุธยามีความมั่นคงอย่างมาก สภาพเศรษฐกิจมั่นคง มีการค้าขายกับชาวต่างชาติ ในสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ จนถึงสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถได้จัดให้มีระเบียบการปกครองเพิ่มเติมจากเดิม ดังแผนภาพ

การปรับปรุงหน้าที่ของจตุสดมภ์

1. กรมเวียง เปลี่ยนเป็นนครบาล ทำหน้าที่ดูแลความสงบของบ้านเมืองในเขตราชธานี
2. กรมวัง เปลี่ยนเป็นธรรมาธิการ ทำหน้าที่ดูแลราชสำนัก งานพระราชพิธีและคดีความของราษฎร
3. กรมคลัง เปลี่ยนเป็นโกษาธิบดี ทำหน้าที่ดูแลรายรับรายจ่าย เก็บรักษาพระราชทรัพย์ ส่วนพระองค์ จัดเก็บภาษีอากรการค้ากับต่างประเทศ
4. กรมนา เปลี่ยนเป็นเกษตรธิการ ทำหน้าที่ส่งเสริมการทำให้ทำนาของราษฎร

3. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231-2310)

ในสมัยนี้อยุธยาเริ่มเสื่อมอำนาจทางการเมือง เกิดความไม่สงบในราชอาณาจักรการปกครองในสมัยนี้ยังคงรูปแบบตามสมัยอยุธยาตอนกลางแต่เปลี่ยนแปลงบางส่วนในสมัยสมเด็จพระเพทราชา เพื่อให้ส่วนกลางมีการบังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. ให้สมุหกลาโหมรับผิดชอบงานด้านทหารและพลเรือนตั้งแต่หัวเมืองเพชรบุรีลงไป (หัวเมืองทางใต้)
2. ให้สมุหนายกดูแลงานด้านทหารและพลเรือน ปกครองหัวเมืองทางเหนือและอีสาน (หัวเมืองทางเหนือ)

อ่านจบแล้ว ทำกิจกรรมต่อเลยครับ

ใบกิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 4-5 คน และศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง การพัฒนาอาณาจักรอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาในประเด็นดังนี้
 - 2.1 ในสมัยอยุธยา มีการปกครองในระบอบใด
 - 2.2 นักเรียนคิดว่าการปกครองในสมัยอยุธยาแตกต่างจากปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร
 - 2.3 การปกครองในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 แบ่งออกเป็นกี่ส่วน มีส่วนใดบ้าง
3. นักเรียนศึกษาเนื้อหาตามบัตรคำชื่อจตุสดมภ์ กลุ่มละ 1 ใบ โดยศึกษาในหัวข้อ ดังนี้
 - 3.1 หน้าที่การดำเนินงาน
 - 3.2 ทำหน้าที่คล้ายหน่วยงานใดในปัจจุบัน
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอข้อมูลของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

กรมเวียง มีหน้าที่	กรมวัง มีหน้าที่	กรมคลัง มีหน้าที่	กรมนา มีหน้าที่
↓	↓	↓	↓
หน้าที่คล้าย	หน้าที่คล้าย	หน้าที่คล้าย	หน้าที่คล้าย.....

5. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้
6. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำถามท้าทาย ดังนี้
สถาบันพระมหากษัตริย์มีคุณค่าและความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไร

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 4-5 คน และศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง การพัฒนาอาณาจักรอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง จากนั้นนักเรียนร่วมกันสนทนาในประเด็นดังนี้
 - 2.1 ในสมัยอยุธยา มีการปกครองในระบอบใด (**เจลาย** ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์)
 - 2.2 นักเรียนคิดว่าการปกครองในสมัยอยุธยาแตกต่างจากปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร (**เจลาย** แตกต่าง เพราะปัจจุบันมีการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข)
 - 2.3 การปกครองในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 แบ่งออกเป็นกี่ส่วน มีส่วนใดบ้าง (**เจลาย** แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การปกครองส่วนกลาง การปกครองส่วนหัวเมือง)
3. นักเรียนศึกษาเนื้อหาตามบัตรคำชื่อจตุสดมภ์ กลุ่มละ 1 ใบ โดยศึกษาในหัวข้อ ดังนี้
 - 3.3 หน้าที่การดำเนินงาน
 - 3.4 ทำหน้าที่คล้ายหน่วยงานใดในปัจจุบัน
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอข้อมูลของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน

5. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

เฉลยแนวตอบ

พัฒนาการทางด้านการเมืองการปกครองอยุธยาแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย โดยแบ่งการปกครองออกเป็น ส่วนกลาง และการปกครองส่วนหัวเมือง ในระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์มีฐานะเป็นสมมุติเทพ

6. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

สถาบันพระมหากษัตริย์มีคุณค่าและความสำคัญต่อประเทศไทยอย่างไร

เฉลยแนวตอบ สถาบันพระมหากษัตริย์ก่อให้เกิดคุณประโยชน์อย่างมากมายมหาศาลต่อประเทศชาติมาตั้งแต่โบราณจวบจนปัจจุบันนี้ ทั้งใน ฐานะที่ก่อให้เกิดการสร้างชาติ การกู้เอกราชของชาติ การรักษา และพัฒนาชาติ มีสาระสำคัญที่ควรแก่การนำมาศึกษา คือ

1. พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ศูนย์รวมจิตใจของประชาชน
2. พระมหากษัตริย์ทรงเป็น สัญลักษณ์แห่งความต่อเนื่อง ของชาติ
3. พระมหากษัตริย์ไทย ทรงเป็นพุทธมามกะ และอัครศาสนูปถัมภก
4. พระมหากษัตริย์ทรง เป็นพลังในการสร้างขวัญ และกำลังใจของประชาชน
5. พระมหากษัตริย์ทรงมี ส่วนสำคัญในการรักษา ผลประโยชน์ของประชาชน และ ทำให้การบริหารงาน ประเทศเป็นไปด้วยดี
6. พระมหากษัตริย์ทรง แก่ไขวิกฤตการณ์
7. พระมหากษัตริย์ทรง ส่งเสริมความมั่นคงของ ประเทศ
8. พระมหากษัตริย์ทรง มีส่วนเสริมสร้างสัมพันธ์ไมตรีระหว่าง ประเทศ
9. พระมหากษัตริย์ทรง เป็นผู้นำในการพัฒนา และปฏิรูปเพื่อประโยชน์ของ ประเทศชาติ
10. พระมหากษัตริย์ทรง มีส่วนเกื้อหนุนระบอบ ประชาธิปไตย

ทำกิจกรรมเสร็จแล้วใช่ไหมครับ
ทำได้ไหมครับ

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน และนักเรียนทุกกลุ่มศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การพัฒนาอาณาจักรอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง จากนั้นร่วมกันสนทนาโดยมีประเด็นดังนี้

2.1 ในฐานะและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร นักเรียนคิดว่าดี หรือไม่ดีต่อการปกครองบ้านเมือง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

2.2 เปรียบเทียบลักษณะการจัดการปกครองของอยุธยาทั้ง 3 สมัย

2.2.1 การปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น

1) ผู้จัดระบบการปกครอง คือ

.....

2) ลักษณะการปกครอง.....

.....

.....

.....

.....

2.2.2 การปกครองในสมัยอยุธยาตอนกลาง

1) ผู้จัดระบบการปกครอง คือ

.....

2) ลักษณะการปกครอง.....

.....

.....

.....

.....

2.2.3 การปกครองในสมัยอยุธยาตอนปลาย

1) ผู้จัดระบบการปกครอง คือ

2) ลักษณะการปกครอง.....

2) ลักษณะการปกครอง.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1) ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนไทยคนหนึ่ง นักเรียนคิดว่าจะตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทยได้อย่างไร

[illegible]

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน และนักเรียนทุกกลุ่มศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ที่ 2 เรื่อง การพัฒนาอาณาจักรอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง จากนั้นร่วมกันสนทนาโดยมีประเด็นดังนี้

2.1 ฐานะและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร นักเรียนคิดว่าดี หรือไม่ดีต่อการปกครองบ้านเมือง เพราะเหตุใด

เฉลยแนวตอบ ทรงมีฐานะเป็นสมมุติเทพ ทรงมีพระราชอำนาจสูงสุด และมีอำนาจเด็ดขาด ทรงเป็นเจ้าของแผ่นดิน เจ้าของชีวิตของราษฎรในแผ่นดิน

ผลดี คือ สามารถสั่งการในการบริหารบ้านเมืองได้อย่างรวดเร็ว

ผลเสีย คือ ถ้าหากพระมหากษัตริย์ขาดคุณธรรม อาจทำให้ประชาชนเดือดร้อน และทำให้บ้านเมืองเสียหาย

2.2 เปรียบเทียบลักษณะการจัดการปกครองของอยุธยาทั้ง 3 สมัย

2.2.1 การปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น

☆ ผู้จัดระบบการปกครอง คือ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

☆ ลักษณะการปกครอง แบ่งการปกครองเป็นสองส่วน คือ

1. การปกครองส่วนกลาง ปกครองในรูปแบบจตุสดมภ์ โดยแบ่งเป็น กรมเวียง กรมวัง กรมคลัง กรมนา

2. การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งเป็นปกครองเป็น เมืองหน้าด่าน หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก และเมืองประเทศราช

2.2.2 การปกครองในสมัยอยุธยาตอนกลาง

☆ ผู้จัดระบบการปกครอง คือ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

☆ ลักษณะการปกครอง แบ่งการปกครองเป็น 2 ส่วนคือ

1. การปกครองส่วนกลาง

1.1 ฝ่ายทหาร มีสมุหกลาโหมเป็นหัวหน้าดูแลราชการฝ่ายทหาร เพื่อเตรียมกำลังทหารในการสู้รบในยามศึก

1.2 ฝ่ายพลเรือน มีสมุหนายกเป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ดูแลการทำงานของเสนาบดีจตุสดมภ์เดิม

2. การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งเป็นปกครองเป็น หัวเมืองชั้นใน หัวเมืองชั้นนอก และเมืองประเทศราช

2.2.3 การปกครองในสมัยอยุธยาตอนปลาย

☆ ผู้จัดระบบการปกครอง คือ สมเด็จพระเพทราชา

☆ ลักษณะการปกครอง แบ่งการปกครองเป็น 2 ส่วนคือ

1. สมุหกลาโหมรับผิดชอบงานด้านทหารและพลเรือนตั้งแต่หัวเมืองเพชรบุรีลงไป (หัวเมืองทางใต้)

2. สมุหนายกดูแลงานด้านทหารและพลเรือน ปกครองหัวเมืองทางเหนือและอีสาน (หัวเมืองทางเหนือ)

2.3 นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้

1) ในฐานะที่นักเรียนเป็นคนไทยคนหนึ่ง นักเรียนคิดว่าจะตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทยได้อย่างไร

เฉลยแนวตอบ

1) เป็นพลเมืองดีของชาติ ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่พลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี ประองตอง

2) เป็นเด็กที่ธำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย จะเข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่สร้างความสามัคคีปรองดองที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม มีความห่วงใย ปกป้อง ยกย่องความเป็นชาติไทย

3) เป็นเด็กที่ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักศาสนา จะเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน

4) เป็นเด็กที่เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จะเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ และแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ใบกิจกรรมที่ 3

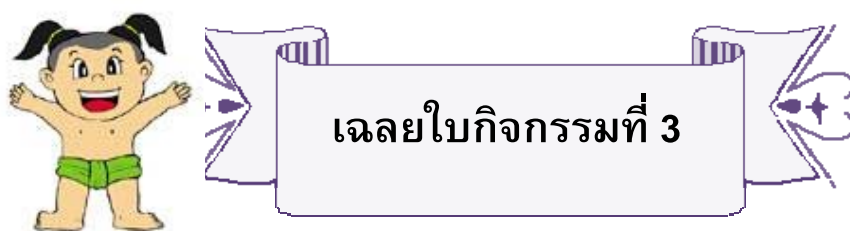
คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-5 คน ช่วยกันค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ในหัวข้อ รูปแบบการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลายมีลักษณะอย่างไร และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความที่กำหนดให้เติมลงในแผนภาพ โดยเรียงลำดับพัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ของอาณาจักรอยุธยาและตอบคำถาม

- ก. แบ่งหัวเมืองออกเป็นฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้
- ข. จัดรูปแบบการปกครองส่วนกลางเป็นแบบจตุสดมภ์
- ค. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 สถาปนาอาณาจักรอยุธยาเป็นราชธานี
- ง. แบ่งการปกครองส่วนกลางออกเป็นฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือน

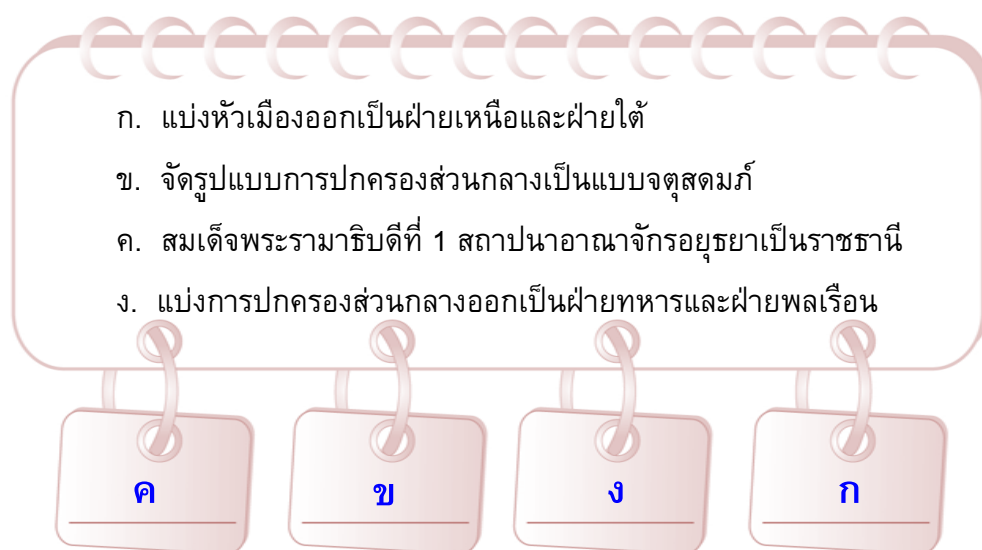
4. การศึกษาพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา มีประโยชน์อย่างไร

5. การศึกษาพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา นักเรียนคิดว่ามีสิ่งใดบ้างที่นักเรียนประทับใจ ภูมิใจในความเป็นไทย จงให้เหตุผล

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มละ 4-5 คน ช่วยกันค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ในหัวข้อ รูปแบบการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลายมีลักษณะอย่างไร และออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
3. นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความที่กำหนดให้เติมลงในแผนภาพ โดยเรียงลำดับ พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง ของอาณาจักรอยุธยาและตอบคำถาม

4. การศึกษาพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา มีประโยชน์อย่างไร
เจเลยแนวตอบ เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทยสมัยอยุธยา
5. การศึกษาพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา นักเรียนคิดว่ามีสิ่งใดบ้างที่นักเรียนประทับใจ ภูมิใจในความเป็นไทย จงให้เหตุผล
เจเลยแนวตอบ มีความรักแผ่นดินไทยเพิ่มขึ้น เพราะชาติไทยเป็นปึกแผ่นมาได้ด้วยความเสียสละของบรรพบุรุษ และวีรชนผู้เก่งกล้าทุกคน

แบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2
เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา ด้านการเมือง การปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กล่าวไว้ถูกต้องและกาเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่กล่าวไว้ไม่ถูกต้อง (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

-
- () 1. การปกครองในสมัยอยุธยาปกครองแบบพ่อปกครองลูก
 - () 2. พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาทรงมีฐานะเป็นสมมติเทพ เป็นเจ้าชีวิตของทุกคน
 - () 3. ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ได้รับอิทธิพลความเชื่อจากประเทศจีน
 - () 4. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงจัดระบบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น
 - () 5. การปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น ใช้รูปแบบจตุสดมภ์ ในการปกครองในเขตราชธานี
 - () 6. การศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาทำให้รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทย
 - () 7. นารีเกษขะที่ตกหล่นหน้าอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา
 - () 8. วินัยใช้พนัสเปรี๊ยะที่ฐานองค์พระเจดีย์ เพราะต้องการตกแต่งให้สวยงาม
 - () 9. อารีนาดอกไม้รูปเทียนบูชาพระสถูปเจดีย์
 - () 10. จินดาเดินทางไปศึกษาประวัติศาสตร์ไทยที่อุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา
- จ. สุพรรณบุรี

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2
เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยา
ด้านการเมือง การปกครอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่กล่าวไว้ถูกต้องและกาเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่กล่าวไว้ไม่ถูกต้อง (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

-
- (X) 1. การปกครองในสมัยอยุธยาปกครองแบบพ่อปกครองลูก
 - (✓) 2. พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาทรงมีฐานะเป็นสมมติเทพ เป็นเจ้าชีวิตของทุกคน
 - (X) 3. ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ได้รับอิทธิพลความเชื่อจากประเทศจีน
 - (✓) 4. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงจัดระบบการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น
 - (X) 5. การปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น ใช้รูปแบบจตุสดมภ์ ในการปกครองในเขตราชธานี
 - (✓) 6. การศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาทำให้รู้ลึกซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทย
 - (✓) 7. นารีเก็บขยะที่ตกหล่นหน้าอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา
 - (X) 8. วินัยใช้พนสืสเปรย์ที่ฐานองค์พระเจดีย์ เพราะต้องการตกแต่งให้สวยงาม
 - (✓) 9. อารีนาดอกไม้รูปเทียนบูชาพระสฤปเจดีย์
 - (X) 10. จินดาเดินทางไปศึกษาประวัติศาสตร์ไทยที่อุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา
- จ. สุพรรณบุรี